

หัวข้อภาคนิพนธ์	นโยบายร่วมด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปในประเด็นสิทธิมนุษยชนต่อประเทศที่สาม: กรณีศึกษาประเด็นสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ระหว่างปี ค.ศ. 2001 – 2007 Common Foreign and Security Policy of European Union on Human Rights issue to the third countries: The case study of Human Rights issue in Thailand during 2001 – 2007
ผู้เขียน	นางสาวสิญา อุทัย Miss Siya Uthai
สาขา/คณะ	สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.บรรพต กำเนิดศิริ
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “นโยบายร่วมด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปในประเด็นสิทธิมนุษยชนต่อประเทศที่สาม: กรณีศึกษาประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ระหว่างปีค.ศ. 2001-2007” มุ่งหมายที่จะศึกษาว่า การที่สหภาพยุโรปนำหลักการสิทธิมนุษยชนรวมอยู่ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศนั้น เพื่อที่จะแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำที่ยึดหลักการสิทธิมนุษยชนอย่างเข้มแข็ง ทั้งภายในและภายนอกสหภาพยุโรปในการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและมีมาตรฐานเสมอกันหรือไม่ รวมทั้งในความสัมพันธ์ของสหภาพยุโรปกับประเทศที่สาม ซึ่งมีระดับความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันนั้น มีผลต่อการดำเนินมาตรการด้านสิทธิมนุษยชนที่แตกต่างกันหรือไม่ มีกรณีศึกษาคือประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยซึ่งถือเป็นประเทศขนาดเล็ก

โดยศึกษาการดำเนินมาตรการด้านสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรปต่อประเทศไทย เปรียบเทียบจากสถานการณ์ในประเทศไทยในสมัยรัฐบาลดร.ทักษิณ ชินวัตรและรัฐบาลรักษาการณ์พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลในการดำเนินบทบาทของสหภาพยุโรป และทฤษฎีเกมในการวิเคราะห์รูปแบบทางด้านสิทธิมนุษยชนที่สหภาพยุโรปใช้ต่อการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศที่สาม

พบว่า หลักการเคารพสิทธิมนุษยชนภายในสหภาพยุโรปนั้นได้มีผลครอบคลุมต่อพลเมืองของสหภาพยุโรปทั้งหมดที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค และได้เริ่มนำประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของสหภาพยุโรปกับภายนอก โดยการนำเวทีพหุภาคีที่สำคัญอย่างองค์การสหประชาชาติผลักดันให้สมาชิกประเทศอื่นๆ ทั่วโลกเคารพในหลักสิทธิมนุษยชนรวมทั้ง มีการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนบรรจุไว้ในการทำสัญญาความตกลงแบบทวิภาคีระหว่างประชาคมยุโรปกับประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีการเจรจาข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน แม้ว่าสหภาพยุโรปได้แสดงบทบาทในการปกป้องสิทธิมนุษยชนที่โดดเด่นทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคี แต่กระนั้นสหภาพยุโรปก็ยังต้องรักษาผลประโยชน์ของตนเองไว้ การดำเนินการที่แข็งกร้าวโดยไม่มีการยืดหยุ่นจะทำให้สหภาพยุโรปเสียเปรียบในเวทีโลก

สำหรับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในสมัยพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้มีปัญหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลายกรณี แต่สหภาพยุโรปเองก็ไม่ได้มีการใช้มาตรการเชิงลบต่อไทยเนื่องจากไม่ต้องการให้กระทบผลประโยชน์ระหว่างกัน ในขณะที่เหตุการณ์รัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2006 แม้ว่าจะไม่มีความรุนแรงเกิดขึ้นและรัฐบาลรักษาการณำโดยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ได้มีการดำเนินนโยบายในแนวทางแบบประชาธิปไตย แต่สหภาพยุโรปได้ตอบโต้ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยด้วยการเร่งรัดให้ไทยกลับเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยโดยให้มีการเลือกตั้ง รวมทั้งได้ระงับการเจรจาและติดต่อทางการเมืองกับรัฐบาลไทย

สรุปได้ว่า สหภาพยุโรปได้นำหลักการสิทธิมนุษยชนมาเข้าร่วมกับการดำเนินความสัมพันธ์ด้านการต่างประเทศกับประเทศที่สาม สามารถแสดงบทบาทเป็นผู้นำระดับโลกด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของสหภาพยุโรป แต่การดำเนินการที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกสหภาพยุโรปมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสหภาพยุโรปและสมาชิกมาก่อน ทำให้หลักการสิทธิมนุษยชนเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งของสหภาพยุโรปในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ซึ่งระดับความสัมพันธ์ของสหภาพยุโรปกับประเทศที่สามมีผลต่อการใช้มาตรการด้านสิทธิมนุษยชนที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศไทยนั้นสหภาพยุโรปสามารถใช้มาตรการตอบโต้ประเทศไทยเมื่อเกิดเหตุการณ์รัฐประหารขึ้น เนื่องจากประเทศไทยเป็นรัฐขนาดเล็กที่ยังมีระดับผลประโยชน์ต่อสหภาพยุโรปในสัดส่วนที่ไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปไม่ได้ใช้มาตรการที่รุนแรงกับประเทศไทยเพราะยังคำนึงถึงผลประโยชน์ระหว่างกันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต